

Rendhagyó bevezetés Fanny de Sivers meditációjához

Fanny de Sivers gondolatfüzérért valójában a Rokon irodalmakból rovatba szántam, de terjedelménél és jellegénél fogva önálló helyet kellett kapnia. A téma súlyos: az imádság hatalma. A feldolgozásmód magyar protestantizmusunk számára némileg idegen: a francia újkatolicizmus erős hatását mutatja, amely nálunk főleg a Vigilián keresztül hatott.

Őseink úgy látták, hogy az evangélikus ember lelki élete imádságban, elmélkedésben és kísértésben telik. Egy tizenhetedik századi német metszet az imádkozó Luthert, a töprengő Chemnitzet és a megkísértett Arndtot úgy ábrázolja, mint akik összetartoznak. S mi több: Luthernél valójában nagy hangsúlyt kap az a gondolat, hogy az imádság maga is kísértéssé válhat. Jézus ugyan arra int, hogy imádkozzunk, de a farizeusok, a képmutatók vallásgyakorlását megítélte: a reformátor pedig rettegve fedezte föl magában az örök farizeust. A lutheranizmus abból a pánikból született, hogy a kultusz – beleértve az imádságot is – nem elégséges az üdvösségre, talán egyenesen eltávolított attól. Később – a hit természetes gyümölcszeként – a vallásgyakorlás újból megtalálta a maga helyét. De a kezdeti pánik mégsem múlt el egészen, mert a keresztyén hívek hit-értelmezése, megélése nagyon különböző lehet. Időről-időre fölerősödnek azok a hangok, amelyek az imádságot ha nem is a képmutatás, de a pótcselekvés, a köldöknézés megnyilvánulásának tartják. S bármilyen fontos a lelki élet, azért mégsem állítjuk, hogy az ilyen bíráló csupán egy türelmetlen tettvágy szüleménye. Az állandó imádságnak az a direkt formája, amelyet Fanny de Sivers is képvisel, mély lelkiségével és kifinomultságával együtt kissé talán művi. A küzdelmes, szaggatott, olykor Istennel perlekedő, olykor elfúló imádság – ahogy az Ószövetség nagy helyein, Jézus passiójában, Luther legmélyebb megnyilvánulásaiban vagy akár Ady költészetében látjuk – nem olyanak tűnik számunkra, mint ami egy vallásos önnevelés eredménye. Sokkal inkább természetes: nagyszabású, mégis közel marad nyomorult mindennapjainkhoz.

Az ugyan nem volna tisztességes, ha ösztönéletünk uralmát, akaratunk és fegyel-münk hiányát súlyos, drámai keresztyénségként próbálnánk az észet irónó ellenében kijátszani. A lustasággal, vagy az emberi természet tobzódásával szemben a vallásos önnevelésnek mindenképpen helye van. Mégis kibuggyan belőlünk a kérdés: ezek a kifinomult diszciplínák valóban közelebb visznek Istenhez? Kezünket szánkra tesszük és hallgatunk. Csupán abban vagyunk biztosak, hogy az ész gondolati prózának egy szép, de Magyarországon alig ismert szeletét adjuk most közre.

(a szerk.)

Fanny de Sivers

Észtországban, Isakban született, 1920. október 20-án. Észtl nyelvtudós, filológus, író. Tanulmányait Észtországban, Franciaországban és Svédországban végezte. Diplomamunkáját a francia és spanyol realista regényről írta (1950), doktori disszertációját Lundban védte meg balti nyelvészetből (1967). Párizsban évtizedekig a Centre National de la Recherche Scientifique-ban dolgozott, mint a LACITO Eurázsia részlegének vezetője. Főképpen a balti nyelvek kutatásával és etnolingvisztikai vizsgálatokkal foglalkozott. Jelenleg már nyugdíjas, de rendkívül aktívan figyelemmel kíséri a szülőhazájában történő eseményeket. Rendszeresen hívják Észtországba előadásokat tartani, és tanulmányai is sorra jelennek meg észt folyóiratokban morális, magatartáslélektani, teológiai kérdésekről.

Itt közölt gondolatai „Az anyagba szótt imádság” címen sok évvel ezelőtt megjelent könyvecske szövegének majdnem teljes fordítása. A lefordított rész kerek egész képez.

A fordító olyan szerencsés, hogy személyesen ismeri Fanny de Siverst, aki örömmel fogadta művének ezt a tervezett magyar nyelvű publikálását, és szabad kezet adott az anyag tagolása és fordítása terén.

A fordító ezúton is hálásan köszöni Bereczki Gábor professzornak és Mai Kiisk docensnek a nyersfordításokat, a bizalmat és a biztatást.

FANNY DE SIVERS

Az anyagba szótt imádság

Senki nem tudja megmagyarázni, mi az anyag. Egyetlen tudós sincs, aki meg tudná adni a képletét.

A keresztény ember tudja, hogy az anyag Istentől van, és hogy az anyag és a szellem szétválasztása szerencsétlenséget hozott a világnak.

Azt is tudja, hogy semmilyen valódi hatalma nincs a dolgok fölött, csak amit imádságon keresztül az Istentől kap.

Ez a meditáció azoknak szól, akik már tudják, hogy szükségük van Istenre.

Itt és most.

Azonnal.

Nem kell várni a holnapi megvilágosodásra, fényre. Nem kell félni a lelki szárazságtól. Nem szabad, hogy belső sivatagjaink megakadályozzák a láthatatlan kiáradását a világba.

Mindig, mindenütt kell imádkozni.

Imádkozzatok szüntelenül, mondja az Úr.

Hagyni kell, hogy imádságunk áthassa egész életünket, behálózza azt teljesen.

Számtalan módja létezik az imádságnak. Ezek mind egyazon forrásból erednek: keresni az Istent, vágyódni az Isten után.

Az Úr nem parancsolta volna, hogy szüntelenül imádkozzunk, ha az ima csak egy sor üres szó, szóvirág lenne.

Lehetetlen mély, istenkereső mondatokat dédelgetnünk magunkban kéziratmásolás vagy mobiltelefon használata közben. De vágyódhatunk teljes szívünkben Isten után minden cselekedetünkkel, minden mozdulatunkkal.

Szüntelenül imádkoznunk kell, minden módon, az összes elképzelhető és lehetséges imát, mert az idő sürget, mert az időt, ami nekünk adatott, be kell töltenünk teljesen.

Vannak közös imák: az egyházközségben, bibliaórán, zarándokutakon.

Ezeket a helyi szokások szerint kell részt vennünk, és mellőznünk kell minden látszólagos egyénieskedést. Nem szabad zavarnunk a másik embert, viselkedésünkkel nem szabad magunkra vonnunk a figyelmet. Az imádság nem színházi szereplés, nem bemutató.

Saját otthonunkban azonban, zárt ajtók mögött, a magunk csendjében, csupán Isten színe előtt minden kifejezőmód elképzelhető és lehetséges.

Istenkereső gondolataink teljesen egyéniek, egyéni eszközökkel és módokon nyilvánulnak meg a maguk természetességében.

Így lesz az ima élő, így lesz képes formálni az eseményeket.

A mozdulatok liturgiája ...

Átöleled a barátod, köszöntésül megszorítod egy idegen kezét.

Nem fogod azt mondani: micsoda nevetség! Nem üdvözlöm őket, hisz a kézfogásom mit sem számít az életükben, ettől ugyan nem lesz jobb napjuk.

Térdelj le Isten elé! Borulj le, borulj arccal a földre!

És ne mondd, hogy nincs ennek semmi, de semmi értelme. Isten a szívünkbe lát, nincs szüksége színpadiasan megrendezett ceremóniákra.

Természetesen Isten léte nem függ a mi hódolatunktól. De Isten dicsőítésének szertartásában minden bizonytalansággal rejtőzik valami fontos a mi számunkra.

Az ima kétarcú. Isten felé fordulunk általa, de számunkra is nagyon fontos, sőt ha lehet, az ima kétarcúságában ez a fontosabb.

Mik lennénk mozgás és mozdulatok, gesztusok nélkül? Nyelvünkön, kezünkön, testünkön kívül mivel fejezhetjük még ki magunkat? Hódolatunkat, imádatunkat is csak így, ezekkel az eszközökkel mutathatjuk ki, amikor fejet hajtunk, leborulunk, keresztet vetünk.

Ha nem borulnánk le Isten elé, akkor lassacskán többé-kevésbé elfeledkeznénk Jelenlétének valóságáról, és arról a távolságról is, amely a teremtett lényt a Teremtőtől elválasztja. És fokozatosan, lépésről-lépésre távolodnánk a konkrét valóságtól, azaz Isten jelenlététől, vállalva mindazt a kockázatot, amely a távolodással jár. Anélkül, hogy tudatában lennénk, belépünk az illúziók világába. És minden illúzió hamis.

A tudatosságát vesztett mozdulat viszont nem feltétlenül hiábavaló, nem elvesztett cselekedet még akkor sem, ha éppen üres szívünk és az értelem szikrája is csak pislákol. A megtörtént tettet önmagában kell néznünk, az a tett önmagában lé-

tező, önálló valami, attól függetlenül, hogy az értelem és az érzelem akkor épp esetleg makacsul csődöt mond.

Borulj testben-lélekbén, teljes mivoltodban a földre, mint szent Pál tette a damaszkuszi úton. Hagyd, hogy átjárja egész valódat ennek a leborulásnak a látszólagos örülsége. Érzékeld tudatosan minden porcikáddal az ismerős földet, mely a hátán hord életünk végezetéig, érintsd ezt a földet, és tudni fogod, hogy most nem álmodsz. És akard, kísérelj meg elképzelni azt a Nálad Magasabban Lévőt, az Ismeretlent, az Elképzelhetetlent, aki egy szép napon értesít bennünket a jelenlétéről.

Akarni kell az Istent, hinni benne, sürgetni, kényszeríteni, hogy válaszoljon.

És ő válaszol, mert megígérte. Persze Ó az, aki megválasztja a pillanatot és a módot.

Az imának, az ima liturgiájának mozdulatai segítik koncentrálni a gondolatokat. Ez különösen hatásosnak bizonyul a belső gyengeség pillanataiban.

Kezünk imára kulcsolása megakadályozhatja a gondolatok elterelődését, szétzóródását. Így még talán belesimul a Miatyánkba az előző este látott felkavaró film, vagy egy értekezlet nyugtalanító képe, melyen az adott napon meg kell jelenünk.

Megtenni egy mozdulatot, végrehajtani egy tettet önmagunk kifejezése, formába öntése. Ezzel megnyilvánulunk valamilyen módon, keretet, formát adunk egyéniségünknek, kifejezésre jut személyiségünk, készülünk a nagy Találkozásra.

Minden mozdulat nyomokat hagy bennünk, melyek beírják magunkat az agyunkba. Ezek sokasága nyomán válhatunk közönségessé, aljassá vagy akár nagylelkűvé.

A kéz, amely öl, sérüléseket okoz, nyomot hagy a gyilkos lelkében is. A kéz, amelyet a gyengébb felé nyújtunk, hogy segítsük, támogassuk őt, nemesebbé teszi egész lényünket.

Elsősorban épp ezért kell megtanulnunk, hogy vigyázzunk magunkra. Önmagunk miatt. Minden hivatalos erkölcstől és életfelfogástól függetlenül. És erre az önkontrollra szükség van a magány idején is, amikor egyedül vagyunk, távol minden külső szemlélő pillantásától, akár gúnyos, akár elismerő legyen az.

Mozdulataink legyenek nemesek, királyiak, nehogy az Úr Királyságának szégyenkeznie kelljen miattunk. Mozdulataink kifejezik egész materiális mivoltunkat, Istentől kapott életerünket, ahol mozgunk, ahol életünk zajlik.

Az imádság gesztusai, mindahány, értékesek és tiszteletreméltók.

Vizsgáljunk kell saját lelkiismeretünket.

Jól meg kell néznünk arcukat is.

Szemügyre kell vennünk teljes objektivitással tükörképünket akár az ablaküvegben, vagy felebarátunk tekintetében.

Látnunk kell, milyenek vagyunk mi magunk, milyen minőségben, milyen állapotban képviseljük a világ számára Isten templomát.

A tükör nem képes elrejteni az igazságot. Ez a tiszte.

Amit gondolunk, amit teszünk, érzünk, beleivódik egész tartásunkba, arcunkba.

Törekednünk kell rá, hogy egy szép napon imák-változtatta arcunk legyen.

A dolgok, tárgyak, melyek körülvesznek, a ruhák, amiket hordunk, mind részt vesznek az imádság liturgiájában.

Ezeket mind oda kell adnunk, fel kell ajánlanunk az imával együtt.

Péter tógába öltözött, mielőtt elindult, hogy találkozzék Krisztussal, és az Ars'-i plébános rádöbrent, hogy egyetlen szöttes sem elég szép ahhoz, hogy az oltárra lehessen tenni.

Nem kell nap mint nap kötényben, munkaruhában megjelenni az Úr előtt, ha szekrényünkben fontos alkalmakra őrzött ünnepi ruhák sora díszeleg.

Az Úrral való beszélgetés a legfontosabb esemény, ami az emberrel egész életében történhet.

Fel kell ékesítenünk magunkat, finom olajjal kenve fejünket. Nem a felebarát pukkasztására, hanem a tisztelet megadására. Annak, aki megteremtette a díszes-ékes anyagot. Annak, aki megalkotta a legnemesebb illatokat.

Egyszerű, durva szövésű anyagból való ruhát kell viselnünk a közös imaórán, ha a hagyomány vagy éppen a divat ezt kívánja – hogy ne váltsuk ki felebarátunk rosszszallását, aki talán a más viseletünk okát nem tudná megérteni –, de arany szövésű tunikába kell öltöznünk és tömjént égetnünk, amikor egyedül vagyunk, hogy a tárgyak ünnepi díszben velünk énekelhessék Isten dicséretét. És hogy így a földről fölszálló dal fölragyogtathassa mindazt, amire képes.

Imádkozni a viláért.

Imádkozni kell, hogy Isten örömét elnyerjük.

Először imádkozni kell magunkért, a magunk boldogulásáért.

Az ima a legbiztosabb út, ami elvezet az élet forrásához.

Erőink kicsinyek, életünk gyorsan fogy. Külső erőre van szükségünk, hogy fennartsuk magunkat, külső energiára, hogy föltöltsük leürült elemeinket.

A félelmek és a halál által űzve feledjük az egymásért való felelősséget, és az élet borzalmaitól hajtva nekiugrunk felebarátunknak, hogy lerohanjuk és elnyeljük. A kannibalizmus és vampirizmus nem csak a szépirodalomban létezik. Nap mint nap megnyilvánulnak egészen banális élethelyzetekben. Nem érzem jól magam a bőrömben, utálok magam, tehetetlen és kimerült vagyok, egész életemtől és a történetektől elkeseredett, ebben az iszonyú lelkiállapotban találnom kell valakit, akibe belemarjak, kívánom, hogy valakibe belemélyeszhessem a karmaimat és rázúdíthassam valakire mindazt a mérget, ami a lelkemben felgyűlt.

Elnyelhetjük a másik embert szavakkal is, bánthatunk másokat, egészen közelállókat állandó agresszív létünkkel is. Az emberek azt hiszik, hogy ha másokat gyötörnek, elviselhetőbbé válnak saját szenvedéseik, és ha a testvért tönkreteszik és megalázzák, elfeledkezhetnek a maguk csúf arcátlanságáról.

Szívesen szívnánk ki másokból azt az életerőt, ami belőlünk hiányzik.

Micsoda illúzió. Kétségtelen, le lehet rombolni a másik embert fizikailag, esetleg külsőleg, de az életenergiája, melyre fékevesztetten vágyunk, egészen biztos, hogy kicsúszik a kezünkől, azt nem lehet megragadni. (Meg aztán lehet, hogy a másik embernek nincs is több életenergiája, mint nekünk.) Mindezen rossz szándékú tettekkel – és a Gonosszal – egy jöttányi erőt sem, egy mákszemnyi energiát sem tudunk hozzátenni életünkhöz.

Egyébként az Életforrás létezik, és mindenki számára hozzáférhető. Amit kétségbeesetten keresünk másokban, az túláradó mértékben megvan Istennél. Nem kell vámpírként cselekednünk ahhoz, hogy éljünk és életben is maradjunk.

Ez egyszerű és logikus.

De erre nem is szoktak gondolni.

Az ima életet ad, aktivizál.

Az imádság megnyugtat.

Az ima lélekvidító, lelkesítő is lehet, mikor az imádságon keresztül feltárulnak számunkra a túlvilág meglepetésszerű rejtelmek.

Az imádság védőharangként borulhat ránk, midőn rejtekhelyet, lelki menedéket ad.

Az ima az egyetlen fegyver a bennünk élő, körülöttünk lévő rossz és Gonosz ellen. A legjobb fegyver a gyűlölet, félelem, reménytelenség és életuntság ellen.

Nem szabad legyinteni, félretolni és lenézni a megtanult, kívülről tudott imákat, melyeknek szövegén már nem kell gondolkodnunk, mivel ezek bennünk élnek, tökéletesen belénk gyökereztek. Bonyolult izgalomgócokban ezek segíthetnek rajtunk.

Ismételgetnünk kell ezeket az imákat, ringatnunk kell őket a szívünkben, lehetőfinoman mondogatni magunkban, mikor már nincs erő gondolkodni, mikor az ember már úgy érzi, hogy a szakadék szélére sodródott, mikor az összeomlás könnyei között már kész elviselni az elviselhetetlent is.

Meg kell állni egy pillanatra, mielőtt az ember engedi, hogy elárhassa az elkésredés és a düh, mielőtt az ember beleveti magát a semmibe. Keresztet kell vetni, és egy futó gondolatot a Krisztus adta megváltásra irányítani, a másodperc egy tört részére legalább. Ez a pillanat, a láthatatlan világból jött pillanat és a lélekbe fogadott fény meg tudja fordítani, megfordíthatja az egész helyzetet, az egész szituációt, mindent a világon.

Nem érdemes birka türelemmel kitartani egy kötelező összejöveten, mely a tejejében még haszontalan és értelmetlen is. Nem érdemes ilyen helyzetben a falakat, a fém- és műanyag bútorcsúfságokat bámulni, és hallgatni a szónokot, aki csak azért beszél, hogy mondjon valamit. Jobban teszed, ha betöltöd ezt a teret csendes imáddal. Borítsd be a mit sem sejtő résztvevőket az észrevehetetlenül erőt adó, frissítő fénnel.

Nem szabad hagyni, hogy az ember felizgassa magát. Nem érdemes egérfogóba kerülni, olyan idő csapdájába esni, melyet az óramutató mér ki.

Imádkozni kell mindenütt. A buszmegállóban, a postán, sorban állás közben, el kell távolodnunk a látható világtól minden adandó alkalommal, amikor a világ elviselhetetlennek, nehéz tehernek tűnik.

Az ima meg tudja nyitni számunkra a menekülés ajtaját, a menedék, fedezék, rejtekhely páncélozott ajtaját, mely megvéd saját emberi létünk fizikai támadásai ellen.

Az imádság nyújtotta békeesség nem rendkívüli, egészen mindennapos, elérhető tapasztalat.

Például meggyújtok egy gyertyát, elhelyezkedem megszokott széken (lehet térdelni is a szőnyegen), elmondok pár régi imát, melyek illenek, mintegy hozzásimulnak az egész naphoz. Áhítatos, megmagyarázhatatlan csendesség árad abból a szentképből, melyet aznap a figyelem középpontjába helyeztem. Ez a finom csend hamarosan beborítja a szobában lévő összes tárgyat. Ráborul a falakra és a mennyezetre. Repülőgép zúg el a ház fölött, járművek dübörögnek az ablak alatt. Hallom ugyan őket, de az én szobám távolabb, máshol, valahol nem itt van.

És én erősebben, élettelibb szívvel lépek ki innen.

Az ima láthatatlan fegyver.

Nem találja meg a nyomozó rendőrség a motozásokor.

Egyetlen vámos sem talál rá. Egyetlen detektor sem érzékeli, amikor kicsúszik a kezükből.

Be tud jutni a legtitkosabb, zárolt helyekre, keresztülhatol a börtönfalakon, elérheti a titkos bírósági aktákat.

Az ima minden ember számára elérhető, megragadható, bármilyen is a kulturális szintje, vagy bármilyen fontos, nagy ember is valaki.

Az ima az egyetlen kincs, amit senki sem vehet el az embertől.

Az ima megmarad, mint egyetlen, végső tartalék, mikor már mindent elvesztettünk, vagy elraboltak tőlünk.

Az emberi értelem összeomolhat a pszichiáter szívós beható kérdései nyomán, de Isten megőrzi az ima kis csíráját, s az kitart egészen a biológiai élet utolsó lobbanásáig.

Az ima látnokká teszi az embert.

Az imában esetleg előforduló tévedés Isten erejével korrigálódhat, „önjavító programmal”.

Ha a tudósok tudnának imádkozni, sokkal ritkábbak lennének a tévedések. Mert az élőlényeknek, tárgyaknak, helyzeteknek maga az Isten az egyetlen abszolút kritériuma.

Imádkozni kell a kétségbeesés ellen. A rossz hangulat ellen. Gyengeség ellen. Lustaság ellen.

Határozatlanság ellen.

Imádkozni kell, mielőtt mérlegelnünk és döntenünk kell. És határozni – Isten akarata szerint.

És ha mégis tovább tart a bizonytalanság, ha erős a kétely, hívni kell Istent ezeket megoldani. „Uram, Istenem, nézd, én többet nem tudok tenni ... De Te, te tudsz ... segíts!”

És akkor találunk megoldást. Lehet, hogy rajtunk kívülállót.

De ami akkor megoldásként kínálkozik, az adott esetben biztosan az egyetlen lehetséges vagy megfelelő megoldás.

Az ima szabaddá tesz.

A legtöbb emberi lény saját maga rabszolgája. Egész életünkben saját tökéletlen egojuk körül forognak.

Vannak pénz- és hatalommániások.

Csak egy mániát, bolondságot engedhet meg magának az ember, ami nem teszi alattomosá és a többi bolondságot végleg elűzi: törekedni az égi Királyság felé...

Az élet tele van ellentmondással. Még aki ismeri az Örömet, még az olyan ember számára sem öröm minden, és nem minden fény.

Létezik a bűn sötétsége.

Nagyon nehéz imádkozni, ha többé már semmit sem lát az ember. Mikor Isten megengedi vagy küldi – ki merészelne különbséget tenni a kettő között – az elfogadhatatlan, megoldhatatlan dolgokat az ember életébe. Ilyenkor érez kísértést az ember, hogy azt mondja: „Oh nem, ez nem lehet igaz, Isten, ez nem Te vagy!”

Ilyenkor reszket és vérzik a szív, és nincs semmi, ami meggyógyítsa. Nem találunk rá az ima hangjára, sőt a gyötrellem azt súgja, hogy Isten elhagyott és kinevet minket (Jób szégyene, és sok-sok más, szégyenletes történet).

De lehet, hogy éppen ott, abban a határtalan lelki szorongatottságban születik meg mégis a tiszta, intellektuális ima.

Az ember nem akarja többé elfogadni az Isten akaratát, vagy a történést, amiről úgy tűnik, hogy Isten akarata. Nem akarunk róla tudomást venni, hallani sem akarunk róla abban a pillanatban. De nyilvánvaló mégis, hogy Ő az, akinek igaza van. Ha nem így lenne, nem lenne Isten. Ez logikus.

Nincs más hátra, nincs más mit tenni, mint belekapaszkodni ebbe a hitigazságba, tudomásul venni, hogy Isten az események Ura, és Ő tudja, kell tudnia a dolgok létezésének okát. És el kell Neki mondanunk, hogy ez a helyzet, amiben most vagyunk, rettenetes.

És kiáltani kell Hozzá, mert Ő meghallja, mivel mi magunk már semmit sem halunk.

És éppen ott, akkor, totális összeomlásunk pillanataiban Isten tud valamit tenni, amivel kisegít minket abból a helyzetből.

Isten kimenekít minket a maga dicsőségére.

Nem szabad átadnunk magunkat semmilyen fájdalomnak anélkül, hogy abban a pillanatban imába ne foglalnánk.

Hiszen a fájdalom Isten nélkül méreg.

Fiatal nő a buszmegállóban.

Senkire sem pillant. Magában beszél. Arca teli feszültséggel, dühvel, méltatlankodással.

Látnivaló, hogy borzasztóan szenved attól is, hogy dühös, hogy ez az egyetlen érzés önti el egész lényét.

Miért nem mondja el baját Istennek? Bizonyára nem tudja, hogy az Istennel való beszélgetés bátorsága elsöpri a dühöt, kiirtja szívünkéből a gonoszságot.

Ha tudná ...

Van-e, akad-e valaki, aki elmondja ezt neki?

Hozzá kell szokni az imához, be kell építeni az életünkbe, hogy szokássá váljék.

A keleti keresztények Krisztus nevét beépítik a lélegzés ritmusába.

„Uram, Jézus Krisztus – irgalmazz nekem!” Belégzésre a Mindenható neve, ki-légzésre a mi gyámoltalan tehetetlenségünk: irgalmazz nekünk, nyomorultaknak.

Amikor dolgozik az ember, vagy alszik, levegőt vesz anélkül, hogy gondolnia kellene rá.

Végül is az ima a lélegzés természetességével természetfelettivé lényegül.

Úgy kell élnünk és imádkoznunk, mintha az örökkévalóságban lennénk. Nem az elméleti, hanem a konkrét örökkévalóságban, melyben a múlt, jelen és jövő egyaránt megtalálható.

Imádkoznunk kell azzal, amiben vagyunk, amit a kezünkben tudunk: a jelennel, imádkozni azzal, ami eljön, megérkezik a jövő pillanatával, anélkül, hogy elfeledkeznénk a múlttól.

Nem szabad hagyni a múltat önmagába roskadva szenderegni.

Azt mondják: ami megtörtént, megtörtént, ami volt, volt, elmúlt, azon többé nem lehet segíteni.

Az örökkévalóság nézőpontjából ez nem magától értetődő dolog.

Nem szabad a dolgokat illuzórikus csoportokba osztani és azt képzelni, hogy kezünkben lévén, urai vagyunk a holnapnak, és azt képzelni, hogy viszont egyáltalán semmi hatalmunk nincs a tegnapi nap fölött.

Fel kell robbantani a naptár választófalait.

„Én eltörölöm a bűneidet, mintha soha nem is léteztek volna”, mondja az Úr.

Már nem emlékszem, hol olvastam ezt, de ezek a szavak bele vannak vésve az emlékezetembe, és segítettek abban, hogy korrigáljam az iskolában tanult, a történelemre vonatkozó képet.

Valaki képes eltörölni a bűnöket, mintha soha nem is lettek volna...

Való igaz, az idő Ura eltörölhet órákat és éveket az összes tartalmukkal együtt, végiglapozhat eseményeken, elhomályosíthat egyes dolgokat, másokat pedig felna-gyíthat, ha az egész egyensúlya ezt követeli.

Eltörölni a bűnöket és ezekkel együtt a csúfságot, szörnyűséget, fájdalmat, hazugságot. Isten megteheti. És mi kérhetjük is ezt tőle.

Az imán keresztül az ember részese lehet Isten mindenhatóságának.

Mindenekelőtt része lehet Istennek a teremtésre vonatkozó tudatában. Az imán keresztül fogalmat alkothatunk magáról a teremtésről, s ez hozzásegít, hogy ne kérjünk Istentől abszurd dolgokat. Olyan dolgokat, melyeknek nincs máshol jelentőségük, mint a mi kis életünk szűkös keretein belül.

Imádkozni kell azért, hogy képesek legyünk fölfogni a lényeket, és hogy tudjunk, hogy megtanuljunk szeretni.

Ki kell kapcsolnunk imánkat a kronológiából, az időrendből.

Nem csak a jelenre és jövőre kell korlátozódni, nem érdemes eltagadni, elhagyni és eldobni a múltat. Minden létezik a jelenben, minden megvan az Örökkévalóságban.

Ne búslakodjunk, keseregjünk, ne háborogjunk az igaz ember sorsán, akit üldöztek, bántalmaztak, nyilvános tereken vagy a történelem börtöneiben az életére törtek. Ez lett a sorsa – pedig látjuk, hogy ártatlan. Részt kell vennünk abban, ami történt, lett legyen az akár több száz évvel ezelőtt is. Imádkozni kell azért, bárcsak az ő szenvedései kisebbek lettek volna, vagy egyáltalán ne szenvedett volna, bárcsak ne lett volna ott az emberek és a Sátán közti bírósági tárgyaláson. Imádkozni kell

azért, hogy annak az embernek a története egyszer végleg befejeződjék – az Isten akarata szerinti módon, hogy Isten törölje el azt a bűnt –, mert az élet és a tárgyalások emberi színjátékok.

Nem kell az embernek kétségbeesni maga miatt sem, hogy nem tudott élni, hogy nem tudta időben és pontosan teljesíteni a kötelességét, vagy nem tudott szeretni valakit akkor, amikor élt még.

Szeretni kell, most, azonnal. Most újra meg kell tenni azt, amit a megfelelő időben elmulasztottunk. Az idő rugalmas. Elmúlik, de újból megragadható, Istennél lehetséges akár századokon átrohanva megfogni egy pillanatot.

Kéri kell Istentől, hogy rendezze azokat a dolgokat, melyeket az emberek rosszul tettek, amiről elfeledkeztek, amit elferdítettek, amik félresikerültek.

Együtt kell dolgozni Istennel a világ-rend létrehozásán az elejétől egészen a végéig.

Az imádkozásba be kell vonni nemcsak a lelket, hanem a matériát, az anyagot is.

Imádkozni kell idegen sír előtt is, történelemkönyv előtt, lerombolásra ítélt palota előtt, múzeumok vitrinjeiben nyugvó paleolitikus balta előtt.

Maga, csak az ima.

Az ima, amikor nem kérünk semmit. Dicsőítő ima. Jubiláte.

Elragadtatás-ima az első jácint előtt, amikor kidugja szikrázó fejcskáját a földből. Maga az öröm is lehet ima (miként a kétségbeesés is).

Öröm szép gyümölcsöt enni (Öröm végiggondolni, hogy ez a csoda létezik, s nem csak az az öröm, hogy mi most birtokoljuk, hanem hogy maga a dolog létezik, hogy van ilyen).

Öröm találkozni egy macskával.

Örülni egy elegáns ruhának.

Szerető pillantással kell üdvözölni mindent, ami szép.

Meg kell tanulni köszönetet mondani a nap minden apróságáért.

Tudom, hogy nincs jogom semmire, nem szolgáltam meg semmit, semmit sem érdemlek, nincs, ami járna.

Minden ajándék.

Építeni kell a világot Istennel együtt.

Az ima titkos kapcsolatban áll a beszéddel (nem a nyelvi értelemben vett beszéddel, hanem avval, ami az Ige).

A szívből jövő ima tárgyasul. Miként a beszéd is tárgyasulhat. Ahhoz, hogy erről meggyőződünk, nem kell varázslóhoz, boszorkányhoz fordulnunk. Mi magunk is tudunk példát arra, hogy tárgyasul valami. Elég, ha elgondolkodunk az isteni eseményen: és az Ige testté lön.

Ha a mi hitünk elég erős lenne, elmozdíthatnánk a hegyeket. Kétségtelen, vannak és voltak emberek, akik ezt már megtették, és pont úgy, ahogy az összes isteni dolog történik: anélkül, hogy túlságosan zavarták volna a látszatok világát. Pont ezért a világ nem hisz ezekben.

De ez nem is fontos.

Csiszolni, formálgatni kell az imánkat. Elhelyezhetjük keresztútnál, letehetjük szépen egy olyan terembe, ahol minden bizonnyal eddig még soha senki sem gondolt Istenre.

Az utat, ahol megy az ember, jelekkel kell ellátni, és minden mellett, ami mellett elmegyünk, hagyni kell egy öröm-szeretet kévét láthatatlan, de való tanúként, hogy ott jártunk. És ez a szeretet biztosan megmarad, nem tűnik el, tovább él azon a helyen, és talán segít egy mit sem sejtő idegennek felocsúdni.

A katedrálisok mind ima-szőnyegekkel vannak fedve. Még a pogányok is érzik ezt homályosan. Mintha egy rejtett menedék falai között tartózkodnának.

Vannak házak, melyeknek falai befogadnak. Ahol az ember jól érzi magát, maga sem tudja, miért.

A mi házunk legyen Isten háza.

A mi dolgunk, kötelességünk ezt építeni.

Tenni kell valamit, ami ellensúlyozza a csúfságokat, szörnyűségeket.

Nem szabad elfogadni a Rosszat semmilyen formában. Semmi elkerülhetetlenül fontosnak tűnő dolog miatt sem.

Kell vetni az imádságot minden parlagra, mezőre, kövekre, sóderra, és oda, ahol burjánzik a kultúrgyom.

H. Laborc Júlia